

Sikkerhetsdatablad

iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

1 Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

· Informasjoner om produktet

- Handelsnavn: **NITRO-TYNNER**
- Artikkelnummer: 90301, 90302, 90303, 90304
- Bruk av stoffet/ tilberedning fortynningsmiddel
- Produsent/leverandør: AKEMI Chemisch technische Spezialfabrik GmbH
Lechstraße 28
D - 90451 Nürnberg
- Tel. +49 (0)911 642960
Fax.+49 (0)911 644456
e-mail info@akemi.de

· Avdeling for nærmere informasjon:

Laboratorie
Dieter Zimmermann
@mail_D.Zimmermann@akemi.de

· Informasjoner i nødstilfeller:

Avdelig produktsikkerhet AKEMI chemisch technische Spezialfabrik GmbH
Tel. +49(0)911-64296-59
Åpningstider:
Mandag – torsdag fra kl. 07:30 til kl. 16:30
Fredag fra kl. 07:30 til kl. 13:30

2 Viktigste faremomenter

· Farebetegnelse:

Xi Irriterende
F Meget brannfarlig

· Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.
Ved langvarig eller gjentatt hudkontakt kan det oppstå dermatitt (hudbetennelse) på grunn av at løsemiddelet virker avfettende.

Har narkotiserende virkning.

R 11 Meget brannfarlig

R 36 Irriterer øynene

R 66 Gjentatt kontakt kan medføre tørr eller sprukken hud

R 67 Damper kan føre til at man føler seg søvngig og fortumlet

· Klassifiseringssystem:

Klassifiseringen tilsvarende aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjoner fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

· GHS merking av etiketter

Fare

2.6/2 - Meget brennbar væske og damp.

Advarsel

3.3/2A - Forårsaker alvorlige øyeirritasjoner.

3.8/3 - Kan forårsake dødsighet og ørhet.

· Prevensjon:

Holdes adskilt fra varme/gnister/åpen ild/varme overflater. Ikke røyk.

Emballasjen skal holdes tett lukket.

Jorde beholderen og anlegget som skal fylles.

Bruk eksplosjonsbeskyttet elektrisk / ventilasjons-/ belysningsutstyr.

Bruk kun gnistfritt verktøy.

Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.

Unngå innånding av støv/røyk/gass/sprøytetåke/damp/aerosol.

Vask grundig etter bruk.

Må bare brukes ute eller på godt ventilerte steder.

Bruk vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

· Reaksjon:

VED HUDKONTAKT (eller kontakt med hår): Alle tilsølte klær må fjernes straks.

Vask/dusj huden med vann.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 1)

VED INNÅNDING: Bring den skadelidende ut i frisk luft og hold i ro i en stilling som letter pusting.

VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i opptil flere minutter. Fjern evt. kontaktlinser såfremt dette er lett mulig. Fortsett skyllingen.

Ved illebefinnende, kontakt GIFTINFORMASJONSSENTRAL eller lege.

Ved vedvarende øyeirritasjon: Kontakt / tilkall lege.

Ved brann: Bruk til slokning: CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle.

· Oppbevaring:

Oppbevares på et godt ventilert sted. Emballasjen skal holdes tett lukket.

Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig.

Oppbevares innelåst.

· Avhending:

Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

3 Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

· **Kjemisk karakterisering**

· **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

· **Farlige innholdsstoffer:**

CAS: 79-20-9 EINECS: 201-185-2 EF-nummer: 607-021-00-X	metylacetat	Xi, F; R 11-36-66-67 Fare: 2.6/2 Advarsel: 3.3/2A, 3.8/3	50-100%
CAS: 67-64-1 EINECS: 200-662-2 EF-nummer: 606-001-00-8	acetone	Xi, F; R 11-36-66-67 Fare: 2.6/2 Advarsel: 3.3/2A, 3.8/3	25-50%
CAS: 141-78-6 EINECS: 205-500-4 EF-nummer: 607-022-00-5	etylacetat	Xi, F; R 11-36-66-67 Fare: 2.6/2 Advarsel: 3.3/2A, 3.8/3	12,5-25%

· **Ytterligere informasjon:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

4 Førstehjelpstiltak

· **Generelle informasjon:**

Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.

· **Etter innånding:**

Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

· **Etter hudkontakt:**

Vask straks med vann og sepe og skyll godt etterpå.

Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.

· **Etter øyekontakt:**

Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

· **Etter svelging:**

Ikke få pasienten til å kaste opp. Tilkall lege straks.

· **Henvisninger for legen:**

· **Følgende symptomer kan oppstå:**

Hodepine
Fortumlet
Svimmelhet
Mage-tarm-besvær
Kvalme

5 Tiltak ved brannslukning

· **Egnede slukningsmidler:**

CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.

· **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:**

Vann i full stråle

· **Spesiell stor fare utgår fra stoffet, dets forbrenningsprodukter eller oppstående gasser:**

Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.

· **Spesielt verneutstyr:**

Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 2)

Bær hel beskyttelsesdrakt.

6 Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **Forebyggende tiltak for personer:**

- **Miljøvernstilltak:**

Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.

Ikke la produktet komme ned i mark/jordsmonn.

Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet er kommet ned i vassdrag eller kloakk.

La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.

- **Tiltak for rengjøring/oppsamling:**

Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

- **Ytterligere informasjon:**

Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7 Håndtering og oppbevaring

- **Håndtering:**

- **Informasjoner om sikker håndtering:**

Hold beholderne tett tillukket.

Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.

- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**

Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.

Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.

- **Lagring:**

- **Krav til lagerrom og beholdere:**

Lagres på et kjølig sted.

- **Informasjoner om felles lagring:**

Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.

- **Ytterligere informasjon om lagervilkårene:**

Hold beholderne tett tillukket.

Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.

* 8 Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg:**

Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.

- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

79-20-9 metylacetat
AG | 305 mg/m³, 100 ppm
67-64-1 aceton
AG | 295 mg/m³, 125 ppm
141-78-6 etylacetat
AG | 550 mg/m³, 150 ppm

- **Ytterligere informasjon:**

Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

- **Personlig verneutstyr:**

- **Generelle verne- og hygienetiltak:**

Normale sikkerhetstiltak ved omgang med kjemikalier må overholdes.

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fôrstoffer.

Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Unngå berøring med øyne og hud.

Gasser/damper/aerosoler må ikke innåndes.

Ikke spis, drikk, røyk eller snus inn under arbeidet.

Forebyggende hudbeskyttelse med hudbeskyttelsessalve.

Grundig rengjøring av huden umiddelbart etter håndtering av produktet.

Åndedrettsbeskyttelse ved utilstrekkelig ventilasjon.

- **Åndedrettsvern:**

Filter AX

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 3)

· Håndvern:

Beskyttelseshansker

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

Det anbefales forebyggende hudbeskyttelse gjennom bruk av hudbeskyttelsesmiddel.

Etter bruk av hansker må man benytte hudrense- og hudpleiemidler.

· hanskemateriale

Butylkautsjuk

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenne tegn og er forskjellig fra produsent til produsent.

· gjennomtrengingstid for
hanskemateriale

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

Verdi for gjennomtrengelighet: Level \geq 4, 120 min

· For kontakt over lengre tid er
hansker av følgende materialer
egnet:

Butylkautsjuk

Butoject (KCL, Art No. 897, 898)

· Som beskyttelse mot sprut er
hansker av følgende materialer
egnet:

Butylkautsjuk

Butoject (KCL, Art No. 897, 898)

· Hansker av følgende materialer er
ikke egnet:

Hansker av neopren

Hansker av lær

Hansker av tykt stoff

· Øyevern:

Tettsittende vernebrille

· Kroppsvern:

Beskyttelsesdrakt, motstandsdyktig mot løsningsmidler

* 9 Fysiske og kjemiske egenskaper

· alminnelige opplysninger

Form:	Flytende
Farge:	Klar
Lukt:	Fruktlignende

· Tilstandsendring

Smeltepunkt/smelteområde:	Ikke bestemt.
Kokepunkt/kokeområde:	56°C

· Flammepunkt: -17°C

· Antennelsestemperatur: 455°C

· Selvantennelighet: Produktet er ikke selvantennelig.

· Eksplisjonsfare: Produktet er ikke eksplisjonsfarlig. Dannelse av eksplisjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.

· Eksplisjonsgrenser:

Nedre:	2,1 Vol %
Øvre:	16,0 Vol %

· Damptrykk ved 20°C: 233 hPa

(fortsatt på side 5)

N

Sikkerhetsdatablad iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 4)

· Tetthet ved 20°C:	0,89 g/cm ³
· Løslighet i / blandbarhet med vann:	Ikke, hhv. lite blandbar.
· pH-verdi:	ikke anvendelig
· Løsningsmiddelandel:	
Organiske løsningsmidler:	100,0 %

10 Stabilitet og reaktivitet

- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **Farlige reaksjoner** Reaksjoner med sterke oksydasjonsmidler. Utvikling av antennelige blandinger mulig i luft ved oppvarming over flammepunktet og/eller ved sprøyting eller tåkedannelse.
- **Farlige spaltningsprodukter:** Ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

11 Opplysninger om helsefare· **Akutt toksisitet:**

-
- Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

79-20-9 metylacetat

Oral LD50 6970 mg/kg (rat)

67-64-1 aceton

Oral	LD50	5800 mg/kg (rat)
Dermal	LD50	20000 mg/kg (rbt)
Inhalativ	LC50/4 h	39 mg/l (rat)
	LC50/48h	2262 mg/l (daphnia magna)

141-78-6 etylacetat

Oral	LD50	5600 mg/kg (rat)
		4935 mg/kg (rbt)
Dermal	LD50	> 18000 mg/kg (rabbit)
Inhalativ	LC50/1h	200 mg/l (rat)
	LC50/4 h	1600 mg/l (rat)
	LC50/48h	333 mg/l (Leuciscus idus)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
- på huden: Ingen irriterende virkning.
- på øyet: Irriterende virkning.
- Sensibilisering: Ingen sensibiliserende virkning kjent
- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:** Irriterende
På bakgrunn av beregningsmetoden iflg. EF's generelle klassifiseringsretningslinje for tilberedninger i siste gyldige utgave oppviser produktet følgende farer:

12 Miljøopplysninger· **Økotoksiske virkninger:**

-
- Akvatisk toksisitet:

67-64-1 aceton

EC5/16h 1700 mg/l (pseudomonas putida)

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 5)

EC5/72h	28 mg/l (Entosiphon sulcatum)
EC5/8d	530 mg/l (Microcystis aeruginosa)
EC50/48h	39 mg/l (daphnia magna)
IC5/8d	7500 mg/l (Scenedesmus quadricauda)
LC50/96h (statisk)	5540 mg/l (piscis)
	8300 mg/l (Iepomis macrochirus)

141-78-6 etylacetat

EC10/18h	2900 mg/l (pseudomonas putida)
EC50/48h	717 mg/l (daphnia magna)
IC50/48h	3300 mg/l (Scenedesmus subspicatus)
LC50/96h	230 mg/l (Pimephales promelas)

- **Generelle informasjoner:** Ikke la stoffet komme uforynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker. Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann

13 Fjerning av kjemikalieavfall

- **Produkt:**
- **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

· Europeiske avfallslisten

14 00 00	Avfall av organiske løsemidler, kjølemidler og drivmidler (unntatt 07 og 08)
14 06 00	avfall av organiske løsemidler, kjølemidler og drivmidler for skum eller aerosoler
14 06 03	andre løsemidler og løsemiddelblandinger

· **Ikke rengjort emballasje:**

- **Anbefaling:** Kontaminerte emballasjer skal tømmes så godt som mulig. De kan deretter, etter tilsvarende rengjøring, tilføres recycling. Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

14 Opplysninger om transport· **Landtransport ADR/RID (grenseoverskridende):**

- **ADR/RID-GGVS/E-klasse:** 3 (F1) Brannfarlige væsker
- **Kemler-tall:** 33
- **UN-nummer:** 1263
- **Emballasjegruppe:** II
- **Betegnelse på godset:** 1263 MALINGRELATERT STOFF

· **Skipstransport på hav IMDG:**

- **IMDG-klasse:** 3.2
- **UN-nummer:** 1263
- **Label:** 3
- **Emballasjegruppe:** II
- **EMS-nummer:** F-E,S-E
- **Marine pollutant:** Nei

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 6)

· Korrekt teknisk navn: PAINT RELATED MATERIAL

· **Lufttransport ICAO-TI og IATA-DGR:**

· ICAO/IATA-klasse: 3
 · UN/ID-nummer: 1263
 · Label 3
 · Emballasjegruppe: II
 · Korrekt teknisk navn: PAINT RELATED MATERIAL

· **UN "Model Regulation":**
 UN1263; MALINGRELATERT STOFF; 3; II

* **15 Opplysninger om lover og forskrifter**

· **Merking i.h.t. E0S-direktiver:** Produktet er iflg. EF-retningslinjer/GefStoffV klassifisert og merket.

· Kjenningsbokstav og farebetegnelse for produktet:

Xi Irriterende
F Meget brannfarlig

· Farebestemmende komponenter ved etikettering:

metylacetat

· R-setninger:

11 Meget brannfarlig
 36 Irriterer øynene
 66 Gjentatt kontakt kan medføre tørr eller sprukken hud
 67 Dampet kan føre til at man føler seg søvnnig og fortumlet

· S-setninger:

2 Oppbevares utilgjengelig for barn
 9 Oppbevares på et godt ventilert sted
 16 Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt
 23 Unngå innånding av damp
 24/25 Unngå kontakt med huden og øynene
 26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege
 27/28 Ved kontakt med huden må skitne og gjennomvåte klær tas av umiddelbart og huden må øyeblikkelig vaskes med mye vann og såpe.
 29/56 Må ikke komme i avløpssystemet; dette stoffet og dets beholdere må håndteres som problemavfall.
 33 Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet
 36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm
 38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern
 46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten
 51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder

· **Nasjonale forskrifter:**

· Informasjoner om arbeidsinnskrenkning:

Observér beskjeftigelsesinnskrenkningene for ungdommer.
 Observér beskjeftigelsesinnskrenkningene for blivende mødre og slike som gir bryst.

· Vannfareklasse:

WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann.

(fortsatt på side 8)

Sikkerhetsdatablad
iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 17.01.2008

revidert den: 17.01.2008

Handelsnavn: NITRO-TYNNER

(fortsatt fra side 7)

16 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- Relevante R-satser
 - 11 Meget brannfarlig
 - 36 Irriterer øynene
 - 66 Gjentatt kontakt kan medføre tørr eller sprukken hud
 - 67 Damper kan føre til at man føler seg søvngig og forstumlet
- Avdeling som utsteder datablad: Laboratorie
- Kontaktperson: Dr. Christian Schelle
Fon ++49 (0)911 64296-59
@mail C.Schelle@akemi.de
- Forkortelser og akronymer:
 - ADR: Accord européen sur le transport des marchandises Dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
 - RID: Reglement internationale concernent le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
 - IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
 - IATA: International Air Transport Association
 - IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)
 - ICAO: International Civil Aviation Organization
 - ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO)
 - GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
 - LC50: Lethal concentration, 50 percent
 - LD50: Lethal dose, 50 percent

N